

Interreg
Slovakia-Hungary

Názov projektu: Budovanie kapacít v cezhraničnom partnerstve múzeí v budúcnosti

Skratka názvu projektu: FUMU

Názov programu: Program spolupráce Interreg V-A Slovenská republika-Maďarsko

Názov fondu : Európsky fond regionálneho rozvoja

Slogan programu: Budujeme partnerstvá

Web programu: <https://www.skhu.eu/>

Vyhlasenie o vylúčení zodpovednosti „Obsah tejto publikácie nemusí nevyhnutne predstavovať oficiálne stanovisko Európskej únie“.

Mapovanie a vyhodnotenie potrieb múzeí a galérií v Košickom regióne

Obsah

1 Úvod	3
2 Prehľad múzeí a galérií v Košickom regióne	4
2.1 Múzeá v meste Košice	4
2.2 Múzeá v Košickom regióne	5
2.3 Galérie v meste Košice	8
2.4 Galérie v Košickom regióne	10
3 Odborná činnosť múzeí a galérií Košického regiónu	11
4 SWOT Analýza múzeí a galérií Košického regiónu	13
4.1 STRENGTHS – Silné stránky	13
4.2 WEAKNESSES – Slabé stránky	13
4.3 OPPORTUNITIES – Príležitosti	14
4.4 THREATS – Ohrozenia	15
5 Identifikácia potrieb múzeí a galérií Košického regiónu	16
6. Zhrnutie	20
Bibliografické zdroje	21

1 Úvod

V súlade s trendmi zahraničnej praxe múzeí a galérií možno pozorovať zmenu misie týchto inštitúcií z organizácií prezentujúcich históriu a umenie na aktívnych aktérov podporujúcich koncept rozvoja publika, aktívneho občianstva a posilnenie demokratickej spoločnosti.

V rámci mapovania potrieb profesionálneho prostredia múzeí a galérií Košického regiónu bol realizovaný prieskum operujúcich múzeí a galérií. Taktiež bola realizovaná analýza vertikálnej štruktúry odborných činností, ako sú vymedzené v Stratégii rozvoja múzeí a galérií v SR, t.j. expozičná a výstavná činnosť, budovanie a odborná správa zbierkového fondu, vedeckovýskumná činnosť, vzdelávacia činnosť, sprievodné podujatia a podujatia prezentačnej činnosti, propagácia a marketing, rozvoj ľudských zdrojov, digitalizácia zbierkových predmetov.

Prezentované mapovanie potrieb pritom vychádza z vymedzenia múzea a galérie ako aktívnych aktérov pripravených prispievať k modelovaniu sociálnej reality, k edukácii a rozvoju publika, ako aj k budovaniu komunity. Mapovanie sa zároveň zameriava na také aspekty fungovania týchto inštitúcií, ktoré sú bežnou súčasťou obchodných podnikov – t.j. meranie efektívnosti, sieťovanie (networking), budovanie kapacít (capacity building), PR, viaczdrojové financovanie (fundraising), tvorba expozície, mobilné a rezidenčné programy, vzdelávanie a rozvoj zamestnancov, cezhraničné služby (cross-border services), manažment kvality (quality management), atď. SWOT analýza a identifikovanie potrieb týchto organizácií zohľadňuje súčasnú definíciu týchto inštitúcií. Ako si kladie otázku aj partnerské združenie múzeí *Mass Action: Museums as Sites of Social Action*: „*Aká je úloha a zodpovednosť múzea v reakcii na problémy ovplyvňujúce naše komunity na miestnej i globálnej úrovni? Ako sa musia zmeniť interné postupy múzea, aby sa zosúladi s verejnou praxou a lepšie informovali? Ako možno múzeum využiť ako miesto sociálnej akcie a interakcie?*“ (MASS Action) Tieto vymedzenia súčasnej múzejníckej praxe slúžia ako podklad pre vymedzenie misie týchto typov organizácií. S ohľadom na charakter činností galérií Košického regiónu rozširujeme toto vymedzenie aj na galérie.

- I. Na to aby plnili svoju spoločenskú úlohu je nevyhnutné, aby múzeá a galérie porozumeli potrebám svojich komunít a ich štruktúra bola navrhnutá tak, aby tieto potreby naplnili.
- II. Aby mali reálny vplyv a vytvárali verejnú hodnotu, múzeá a galérie musia pochopiť, že na dosiahnutie svojich cieľov je potrebné použiť variabilné a dostatočné zdroje a prostriedky (nielen finančné), pričom následne je potrebné merať efektívnosť ich použitia.
- III. Múzeá a galérie si zároveň musia uvedomiť, že efektívnosť ich procesov nie je možné merať len návštevnosťou.
- IV. Pre dosiahnutie úspechu v konkurencii na trhu musia múzeá a galérie nevyhnutne ponúkať zážitky a služby, ktoré ich publikum a priaznivci považujú za cenné a relevantné.
- V. Jedným zo základných poslání múzeí a galérií je taktiež usilovať o dosiahnutie vyšších a ambicióznejších cieľov.

2 Prehľad múzeí a galérií v Košickom regióne

2.1 Múzeá v meste Košice

Východoslovenské múzeum v Košiciach

Medzi expozície VSM patrí podzemný trezor pre Košický zlatý poklad, drevený kostolík z Kožuchoviac na Námestí maratónu mieru 2, stále expozície „Príroda Karpát“ a Storočia v umení v budove na Hviezdoslavovej 3, orientálny pamätný dom Františka II. Rákócziho – Rodošto, expozícia Stredoveká fortifikácia mesta v temných kazematoch Katovej bašty a pútavá a strašidelná prehliadka Košické storočia v Miklušovej väznici.

Právna forma: príspevková organizácia

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: *Košický zlatý poklad*: Námestie Maratónu mieru 2, Košice

Miklušova väznica/ Katova bašta: Pri Miklušovej väznici 10

Rodošto: Hrnčiarska 7, Košice

Web: www.vsmuzeum.sk

Tel. kontakt: +421 (0)55 622 03 09

Email: info@vsmuzeum.sk

Slovenské technické múzeum

STM je jediné múzeum na Slovensku zamerané na históriu techniky s mnohými expozíciami: hutníctvo, strojárstvo, baníctvo, kováčstvo, geodézia - kartografia, história oznamovacej techniky a fyziky. Súčasťou je aj energetické oddelenie Aurela Stodolu – parné, spaľovacie a vodné motory a Sieň elektrických výbojov. Expozície dopĺňa interaktívne vedecko-technické centrum pre deti a mládež.

Právna forma: príspevková organizácia

Zriaďovateľ: Ministerstvo kultúry Slovenskej Republiky

Adresa: Hlavná 88, Košice

Web: www.stm-ke.sk

Tel. kontakt: +421 (0)55 622 40 35

Email: stmke@stm-ke.sk

Múzeum letectva Košice

Múzeum letectva prezentuje vzácnu kolekciu spaľovacích a prúdových motorov, originály stíhacích lietadiel a vrtulníkov, repliky historických lietadiel a ponúka nasledovné expozície: Počiatky letectva do roku 1945, Letecké technológie – vývoj leteckých konštrukcií, Galéria prezidentských lietadiel, originály lietadiel z európskych krajín, USA a Číny, história cestnej dopravy. Patrí k ojedinelým múzeám svojho druhu v Európe.

Právna forma: pod správou Slovenského technického múzea

Zriaďovateľ: Ministerstvo kultúry Slovenskej Republiky

Adresa: Letisko Košice

Web: www.stm-ke.sk

Tel. kontakt: +421 (0)55 683 22 72, +421 (0)903 747 595

Email: muzeumletectva@stm-ke.sk

Planetárium

Planetárium ponúka možnosť pozorovať cez 5000 hviezd, slnečnú sústavu, severnú a južnú hviezdnu oblohu. Astronomické programy sú zamerané na orientáciu na oblohu a mytológiu súhvezdí.

Právna forma: pod správou Slovenského technického múzea ako príspevkovej organizácie

Zriaďovateľ: Ministerstvo kultúry Slovenskej Republiky

Adresa: Slovenské technické múzeum, Hlavná 88, Košice

Web: www.stm-ke.sk

Tel. kontakt: +421 (0)55 726 06 56

Email: stmke@stm-ke.sk

SteelPark

Steel PARK predstavuje množstvo originálnych exponátov, ktoré majú ambíciu pútavou a zábavnou formou pritiahnúť záujem detí a mládeže o vedu, techniku a moderné technológie. Návštevníci majú možnosť zapojiť sa priamo do rôznych pokusov či sledovať fyzikálne zákony hravou formou a zážitkovým učením.

Právna forma: pod správou organizácie K 13 – Košické kultúrne centra

Adresa: Kukučínova 2, Košice

Web: www.steelpark.sk

Tel. kontakt: +421 (0)55 300 93 00

Email: info@steelpark.sk

Pamätná výstava Sándora Máraia

Pamätná výstava Sándora Máraia bolo odovzdaná verejnosti 22. januára 2019. V máji v roku 1998 bola na prízemí budovy otvorená Pamätná izba Sándora Máraia, v ktorej bolo prezentovaných niekoľko výstav o živote a diele slávneho košického rodáka. Táto skromná izba je nahradená jedinečnou a dlho očakávanou výstavou, ktorej cieľom je dôstojná reprezentácia Sándora Máraia v meste s ústredným postavením v jeho živote.

Právna forma: pod správou Múzea kultúry maďarov žijúcich na Slovensku (Slovenské národné múzeum)

Zriaďovateľ:

Adresa: Mäsiarska 35, Košice

Web: www.maraisandor.eu

Tel. kontakt: +421 (0)55 728 7303

Email: info@maraisandor.eu

Podzemné archeologické múzeum

Komplex podzemného múzea s pôvodným vstupom do mesta a pôvodnými hradbami z 13. až 15. storočia odhalenými počas rekonštrukcie Hlavnej ulice v roku 1996. Okrem hradieb tu nájdete aj artefakty z Dómu sv. Alžbety a pozostatky bývalých kanálov. Konajú sa tu aj rôzne podujatia a súkromné akcie.

Adresa: Pod hlavnou ulicou

Web: www.visitkosice.org

Tel. kontakt: +421 (0)55 625 88 88

Email: visit@visitkosice.org

NOSTALGIA Cassovia Oldtimer

Múzeum predstavuje súkromnú zbierku historických automobilov, ktoré vás vrátia späť do starých dobrých čias. Okrem samotných automobilov sú múzeu prezentované aj predmety dennej potreby, ktoré boli súčasťou bežného života Košičanov a pre mnohých sú ikonou ich detstva a mladosti.

Adresa: Alvinczyho 28

Web: www.cassoviaoldtimer.sk

Email: info@cassoviaoldtimer.sk

2.2 Múzeá v Košickom regióne

Banické múzeum Gelnica

Banické múzeum v Gelnici bolo pôvodne externým zariadením Múzea Spiša v Spišskej Novej Vsi, pričom v súčasnosti patrí do správy Mestského úradu Gelnica. Tradície zberu dokumentačného materiálu súvisiaceho s baníctvom siahajú v Gelnici do obdobia vlády Márie Terézie. Dnešné banické múzeum vzniklo v roku 1963 a sídli v budove bývalého mestského magistrátu. Zbierky pochádzajú prevažne z okolia Gelnice a vzťahujú sa na 19. a 20. storočie.

Zriaďovateľ: mesto Gelnica

Adresa: Banické námestie č. 8, 056 01 Gelnica

Web: www.gelnica.sk/banicke-muzeum.phtml?id5=22882

Tel. kontakt: +421 53 482 14 68
Email: muzeum@gelnica.sk

Banické múzeum v Rožňave

Je jedným z troch špecializovaných baníckych múzeí na Slovensku a bolo založené v roku 1902. Jeho zakladateľom bol vtedajší riaditeľ gemerských baní na Železníku Gustáv Eisele a prvá expozícia s baníckou a hutníckou tematikou bola prvýkrát sprístupnená verejnosti až v roku 1912. V súčasnosti múzeum disponuje piatimi stálymi expozíciami: Expozícia baníctva a hutníctva na Gemeri - nachádzajú sa tu vzácné minerály z ložiskových oblastí Gemera a dokumentuje vývoj a históriu baníctva a hutníctva na Slovensku. Samostatnú časť expozície tvoria banské pracoviská vybudované v pivničných priestoroch Františkinoho útulku a nachádza sa tu aj expozícia prírody Slovenského krasu. Ďalej sú to Historická expozícia Banického múzea a posledná expozícia Galéria Banického múzea je priestorom pre krátkodobé tematické výstavy. K múzeu patrí aj Andrásyho obrazáreň v Krásnohorskom Podhradí.

Právna forma: rozpočtová organizácia

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: Šafárikova 498/31, 048 01 Rožňava

Web: www.banmuz.sk

Tel. kontakt: +421 58 734 37 10

Email: info@banmuz.sk

Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi

Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi vzniklo v roku 1951. Postupne si vybudovalo rozsiahly zbierkový fond so zastúpením prírodovedných, historických, umelecko-historických, hudobnovedných a etnografických zbierok. Prostredníctvom histórie, archeológie, národopisu, muzikológie a prírodných vied múzeum prezentuje sa život ľudí z regiónu Spiša.

Právna forma: príspevková organizácia

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: Letná 50, 052 01 Spišská Nová Ves

Web: www.muzeumspisa.com

Tel. kontakt: +421 53 442 37 57

Email: muzeumspisa@muzeumspisa.com

Expozícia historického nábytku a klávesových hudobných nástrojov v Markušovciach

Kaštieľ v Markušovciach je vysunutou expozíciou Múzea Spiša v Spišskej Novej Vsi. Predstavuje expozíciu historického nábytku šľachtických rodín Mariássy a Csáky doplnenú o ukážky ľudovej histórie, remesiel a predmetov úžitkového umenia.

Právna forma: pod správou príspevkovej organizácie - Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Web: www.muzeumspisa.com

Tel. kontakt: +421 917 74 63 39

Email: kastiel@muzeumspisa.com, kastielmarkusovce@gmail.com

Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove

Vlastivedné múzeum vzniklo v roku 1954 v Sečovciach, pričom v Trebišove sídli od roku 1981. Múzeum zhromažďuje a sprístupňuje doklady o vývoji Trebišovského okresu, pričom sa špecializuje na dejiny poľnohospodárstva a tokajského vinohradníctva na východnom Slovensku. Od roku 2012 nesie múzeum nový názov - Múzeum a Kultúrne centrum južného Zemplína v Trebišove. Historická stavba trebišovského kaštieľa prešla v rokoch 2015 - 2016 rozsiahlou rekonštrukciou.

Právna forma: príspevková organizácia

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: M. R. Štefánika 257/65, 075 01 Trebišov

Web: www.muzeumtv.sk

Tel. kontakt: +421 56 672 22 34

Email: trebisov.muzeum@vucke.sk, muzeumlektorky@gmail.com

Múzeum Betliar, Slovenské národné múzeum

Múzeum Betliar sa špecializuje na múzejnú dokumentáciu života šľachty. Sídli v niekdajšom poľovníckom kaštieli rodiny Andrásyovcov (národná kultúrna pamiatka), ktorý je situovaný v rozsiahlom romantickom parku v Betliari. Kaštieľ bol jedným z viacerých šľachtických sídiel Andrásyovcov do roku 1945. Prvú stavbu datujeme do obdobia prvej polovice XV. storočia. Neskôr objekt rozširovali. Dnešnú podobu kaštieľa dostal po poslednej veľkej prestavbe koncom minulého storočia za Emanuela Andrásyho.

Právna forma: pod správou štátnej príspevkovej organizácie – Slovenské národné múzeum

Zriaďovateľ: Ministerstvo kultúry Slovenskej Republiky

Adresa: Kaštieľna ul. 6, 049 21 Betliar

Web: <https://www.snm.sk/?muzeum-betliar-uvodna-stranka>

Tel. kontakt: +421 58 798 31 18

Email: betliar@snm.sk

Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej, Medzev

Unikátna zbierka kinematografických prístrojov vytvorená rodinou Schusterovou, dokumentujúca priekopníctvo dokumentárneho filmu na Slovensku situovaná v rodnom dome Rudolfa Schustera v Medzeve. Okrem unikátov historických snímacích kamier všetkých formátov a rôznych vývojových typov od renomovaných svetových výrobcov z konca 19. a začiatku 20. storočia sú v múzeu prezentované projektory a kolekcia fotoaparátov. Z unikátov spomenieme 35 mm filmovú kameru zn. Cinématographe z roku 1896, modely Genesis Prestwich vyrábané v Londýne v rokoch 1898 – 1906, francúzske kamery Pathé alebo známe nemecké filmové kamery zn. Ernemann. Nemenej unikátnou je zbierka projektorov a fotoaprátov, ktorá obsahuje napr. Edisonov Home Kinetoscope, modely projektorov zn. Pathé, Gaumont, Optica, Zeiss-Ikon a iné. Súčasťou vystavenej zbierky sú aj predmety dokumentujúce hámornícke tradície vzťahujúce sa na lokalitu Šugovskej doliny a Medzeva, ale aj množstvo artefaktov z krajín navštívených tromi generáciami rodiny Schusterovej.

Právna forma: pod správou príspevkovej organizácie – Slovenské technické múzeum

Zriaďovateľ: Ministerstvo kultúry Slovenskej Republiky

Adresa: Štösska 16, 044 25 Medzev

Web: www.stm-ke.sk

Tel. kontakt: +421 918 965 701

Email: stmke@stm-ke.sk

Múzeum Pavla Horova, Bánovce nad Ondavou

Literárne múzeum Pavla Horova je umiestnené v bývalej štvortriednej základnej škole, otvorenej roku 1936, kde po stavebných úpravách vznikli vhodné priestory pre múzejné a expozičné účely. Expozícia bola sprístupnená v roku 1987.

Zriaďovateľ: obec Bánovce nad Bebravou

Adresa: 072 04 Bánovce nad Ondavou 191

Web: www.banovcenadondavou.sk/muzeum.htm

Tel. kontakt: +421 56 988 34 11, +421 56 649 53 11

Myšlianske obecné múzeum

Múzeum v budove bývalého myšlianskeho kláštora sa nachádza v neďalekej dedinke Nižná Myšľa, kde sa v roku 1977 realizoval komplexný výskum starobronzovej osady a pohrebiska – najstaršieho osídlenia Slovenska.

Zriaďovateľ: obec Nižná Myšľa

Adresa: Nižná Myšľa

Web: www.niznamysla.sk

Tel. kontakt: +421 903 483 750

Email: info@niznamysla.sk

Národopisné múzeum Smižany

Toto národopisné múzeum je externou expozíciou Múzea Spiša v Spišskej Novej Vsi. Táto expozícia bola otvorená v roku 1991.

Právna forma: pod správou príspevkovej organizácie – Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: Krátka ul. 5, 053 11 Smižany

Web: www.muzeumspisa.com

Tel. kontakt: +421 917 74 63 36

Email: narodopis@muzeumspisa.com, lektoriky@muzeumspisa.com

Regionálna muzeálna expozícia Jozefa Mailátha

Hlavným poslaním múzea je zhromažďovanie historických artefaktov a exponátov za účelom ochrany, využívania a sprístupňovania hmotných dokumentov o vývoji spoločnosti v regióne. Múzeum zbiera, zhromažďuje, uchováva, prezentuje a vedecko-výskumnými metódami spracováva zbierky z oblasti prírodných a spoločensko-vedných disciplín, ktoré tvoria súčasť národného kultúrneho a prírodného dedičstva.

Právna forma: pod správou rozpočtovej organizácie Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: Mailátha č.4, 077 01, Kráľovský Chlmec

Web: <https://www.kcmap.sk/regionalna-muzealna-expozicia-jozefa-mailatha>

Tel. kontakt: 056 63 21 620, 0918 624 163

Email: kcmap.kralovskychlmec@gmail.com

Zemplínske múzeum v Michalovciach

Zemplínske múzeum v Michalovciach vzniklo v roku 1957 ako Zemplínske vlastivedné múzeum, od roku 1965 pôsobí pod dnešným názvom. Múzeum sa od svojho vzniku zameriava na výskum a dokumentáciu prírody, pravekých a stredovekých dejín, histórie, kultúry a umenia regiónu Zemplína. Špecializuje sa na oblasť zoológie stavovcov, pravekých dejín, cirkevnej histórie, agrárnej etnografie, výtvarného umenia a umeleckých remesiel 19. – 21. storočia. Sídлом múzea je barokovo – klasicistický kaštieľ šľachtickej rodiny Sztárayovcov. Kaštieľ s komplexom príľahlých budov je národnou kultúrnou pamiatkou.

Právna forma: príspevková organizácia

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: Kostolné nám. 1, 071 01 Michalovce

Web: www.zemplinskemuzeum.sk

Tel. kontakt: +421 56 644 10 93

Email: zemplinskemuzeum@gmail.com

Ponuku múzejníckych služieb v Košickom regióne dotvárajú aj ďalšie malé lokálne múzeá.

2.3 Galérie v meste Košice

Východoslovenská galéria

Východoslovenská galéria vznikla v roku 1951 ako prvá regionálna galéria na Slovensku. Jej hlavným sídlom je bývalý Župný dom na Hlavnej 27 a druhým je meštiansky dom na Alžbetinej 22. Hlavným poslaním Východoslovenskej galérie je ochrana a prezentácia zbierky a dokumentovanie výtvarnej scény a výtvarného života vo východoslovenskom regióne. V súčasnosti galéria eviduje vyše 7000 diel. Zbierkový fond okrem reprezentatívnej zbierky umenia 19. a 20. stor., poskytuje aj prehľad o umení na Slovensku od 20. stor. až po súčasnosť. Vo svojich priestoroch prezentuje širokú tematickú a štýlovú ponuku nového, starého, domáceho, ale aj medzinárodného umenia.

Právna forma: príspevková organizácia

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: Výstavné siene na Hlavnej 27, Košice
Výstavné siene na Alžbetinej 22, Košice
Web: www.vsg.sk
Tel. kontakt: +421 (0)55 681 75 11

Múzeum Vojtecha Löfflera

Galéria zriadená v dome významného košického sochára Vojtecha Löfflera hostí nielen stálu výstavu jeho sôch a ojedinelú zbierku autoportrétov výtvarných umelcov, ale vytvára priestor aj na prezentáciu súčasného ale aj staršieho umenia zo Slovenska, Európy i zo sveta.

Právna forma: príspevková organizácia

Zriaďovateľ: Mestská časť Košice - Staré Mesto, Hviezdoslavova 7, Košice

Adresa: Alžbetina 20, Košice

Web: www.lofflermuzeum.sk

Tel. kontakt: +421 (0)55 622 30 73, +421 (0)55 622 32 34

Email: lofflermuzeum@gmail.com

„Kotolňa“

„Kotolňa“ je príkladom nového kultúrneho priestoru, zameraného na neočakávané spojenia medzi rôznymi žánrami, a poskytujúceho neustálu podporu miestnej umeleckej scény.

Adresa: Strojárskejšká 3, Košice

Web: www.divebuki.sk

Email: info@divebuki.sk

Šopa Gallery

Šopa Gallery, založená v roku 2015 občianskym združením BIIIF, je nezávislý komorný priestor zameraný na prezentáciu súčasného vizuálneho umenia v Košiciach. Predstavuje umelcov mladej a strednej generácie stredoeurópskej scény s fokusom na aktuálne spoločenské témy a trendy vo výtvarnom umení. Výber jednotlivých autorov podlieha snahe o otvorený pohľad na súčasný umelecký svet a ponúka tak priestor aj pre experimentálne, interdisciplinárne alebo site-specific projekty. Svoje priestory zdieľa s ateliérmi rezidenčných umelcov v rámci projektu K.A.I.R. Košice Artist in Residence a spolupracuje s ďalšími organizáciami, teoretikmi umenia a kurátormi doma aj v zahraničí. Okrem prezentačných aktivít sa prostredníctvom komentovaných prehliadok, „artist talk-ov“, prednášok a workshopov zameriava na rozvoj a vzdelávanie publika v oblasti súčasného vizuálneho umenia.

Adresa: Hlavná 40, Košice

Tel. kontakt: +421 (0)911 224 391

Email: info@sopagallery.sk

DIG Gallery

DIG Gallery už od roku 2012 slúži ako alternatívna platforma na prezentáciu súčasných foriem digitálneho a mediálneho umenia. DIG Gallery sa sústreďuje najmä na mapovanie a popularizáciu tohto typu umenia, nadväzovanie miestnych i medzinárodných vzťahov, podporu umeleckej praxe i kreativity všeobecne.

Adresa: Strojárskejšká 3, Košice

Web: www.diggallery.sk

Email: info@diggallery.sk

Otvorená mestská galéria

Otvorená mestská galéria (O.M.G.) je koncept galérie vo verejnom priestore, ktorej majoritnú časť tvoria muralistické maľby na fasádach domov. Prioritným zámerom je estetizácia verejného priestoru, ktorej prirodzenými a očakávanými efektmi sú úbudok vizuálneho smogu a kultúrna osвета. V súčasnosti sú Košice jediným mestom na Slovensku s tak špecifickým projektom.

Adresa: celé Košice

VUNU Gallery

Voľným okom najviditeľnejšia aktivita kultúrnej organizácie VUNU, ktorej cieľom je prinášať výstavy mladého súčasného vizuálneho umenia.

Adresa: Hlavná 20, Košice

Tel. kontakt: +421 902 155 011

Email: nikolas@vunu.sk

Malá galéria Alexandra Eckerdta

Právna forma: združenie (spolok)

Adresa: Kováčska 33

Web: <https://alexandereckerdt.sk>

Make Up Gallery

Adresa: Hlavná 20

Web: makeup.tumblr.com

Mihal Gallery

Adresa: Pri prachárni 5

Web: www.hotelmuza.sk

Otváracie hodiny: otvorené na požiadanie a počas výstav:

NOVA Photogallery

Adresa: Hlavná 48

Web: www.vkjb.sk

Rotunda

Adresa: Zbrojničná 6

Web: www.suvke.sk

2.4 Galérie v Košickom regióne

Andrássyho obrazáreň v Krásnohorskom Podhradí

Obrazáreň sídli v budove postavenej v rokoch 1908 - 1909 posledným majiteľom krásnohorského panstva Dionýz Andráši, vášnivý zberateľ výtvarného umenia. Budovu projektoval budapeštiansky architekt Dezider Hüttl. Obrazáreň plnila svoje poslanie do roku 1938, neskôr sa používala na iné účely. V rokoch 1978 - 1989 tu Banické múzeum Rožňava prezentovalo svoju národopisnú expozíciu a v roku 1990 budove bolo navrátené pôvodné poslanie. Vystavené obrazy predstavujú portrétnu tvorbu 18. a 19. storočia v Uhorsku.

Právna forma: pod správou rozpočtovej organizácie – Banické múzeum v Rožňave

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: Lipová ul. 122, 049 41 Krásnohorské Podhradie

Web: www.banmuz.sk

Tel. kontakt: +421 58 732 42 38

Email: info@banmuz.sk

Galéria umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi

Galéria umelcov Spiša vznikla v roku 1987 a zameriava sa na zhromažďovanie a spracovanie výtvarných diel z regiónu Spiša. Jej zbierky tvoria predovšetkým diela regionálnych autorov od druhej polovice 19.-teho storočia až po súčasnosť. Sú to maľby, plastiky, grafiky a fotografie (vyše 1789 ks).

Právna forma: rozpočtová organizácia

Zriaďovateľ: Košický samosprávny kraj

Adresa: Zimná ul. 46, 052 01 Spišská Nová Ves

Web: www.gus.sk

Tel. kontakt: +421 53 417 46 21

Email: sekretariat@gus.sk

3 Odborná činnosť múzeí a galérií Košického regiónu

Múzeá a galérie Košického regiónu vykazujú výsledky v nasledovných činnostiach. Informácie o plnení vybraných cieľov vychádzajú z výročných správ inštitúcií, osobných rozhovorov s predstaviteľmi manažmentu múzeí a galérií Košického regiónu a Komplexnej správy o stave realizácie Stratégie rozvoja múzeí a galérií v SR v rokoch 2013 – 2018. Vybrané ciele sú sledované kvôli príprave SWOT analýzy a následnej identifikácii potrieb profesionálneho prostredia múzeí a galérií Košického regiónu.

1. expozičná a výstavná činnosť a jej vymedzené ciele:
 - spracovanie plánu postupu vytvárania, modernizácie a dopĺňania expozícií múzeí a galérií – priemer plnenia je 77%;
 - iniciovanie spolupráce s organizáciami osôb so zrakovým, telesným, sluchovým, mentálnym postihnutím a spracovanie prehľadu prístupnosti expozícií a výstav v múzeách a galériách pre tieto cieľové skupiny – priemer plnenia je 38%;
 - výstavba nových a modernizácia starších expozícií s interaktívnou PC technikou – len čiastočné plnenie cieľov vzhľadom na nízke finančné príspevky a zlú situáciu v oblasti investičnej podpory komplexných rekonštrukcií múzeí a galérií;
2. budovanie a odborná správa zbierkového fondu – obsahuje nasledovné ciele:
 - vytvorenie podmienok na nadobúdanie zbierkových predmetov v súlade s koncepciou nadobúdania zbierkových predmetov – plnenie cieľa – 82%;
3. odborná ochrana zbierkového fondu, v rámci ktorej sú vymedzené nasledovné ciele:
 - zostavenie plánu odborného ošetrovania zbierkových fondov – priemer plnenia tohto cieľa – 82%;
 - podpora obnovy materiálneho a technického vybavenia reštaurátorských dielní – plnenie – 65%;
 - vypracovanie projektu bezpečnosti zbierkových predmetov – plnenie cieľa na 93%;
4. vedeckovýskumná činnosť (VVČ) – v rámci tejto činnosti múzeá a galérie KAK sledujú dané ciele:
 - zostavenie plánov VVČ múzeí a galérií – priemerné plnenie cieľa 87%;
 - vytvorenie podmienok na výkon VVČ múzeí a galérií – priemerné plnenie za organizácie je približne 93%;
 - štandardizácia výkonu vo VVČ – organizácie spadajúce pod MK SR plnia tieto ciele v priemere na 72%;
 - propagácia ďalšieho vzdelávania kvalifikácie vedeckých zamestnancov múzeí a galérií – cieľ je v priemere naplnený na 45%;
 - podpora medziinštitucionálnej spolupráce v oblasti VVČ – galérie a múzeá plnia tento cieľ na 82%;
5. vzdelávacia činnosť:
 - vzdelávanie verejnosti v rámci edukačných a prezentačných aktivít múzeí a galérií – plnenie cieľa hodnotené Komplexnou správou ako výborné;
6. sprievodné podujatia a podujatia prezentačnej činnosti:
 - organizovanie spoločenských podujatí a komunitných aktivít na podporu múzejných a galerijných činností, práca s dobrovoľníkmi (využívanie verejnoprospešnej práce, dobrovoľníctva pri vybraných aktivitách múzeí a galérií) – plnenie cieľa hodnotené Komplexnou správou ako výborné;
 - zvyšovanie návštevnosti múzeí a galérií (cieľové skupiny užívateľov výstupov múzeí a galérií Košického regiónu: odborná verejnosť a široká verejnosť) – priemerná návštevnosť múzeí a galérií Košického regiónu v roku 2020 vykazuje oproti roku 2019 pokles o 56 % návštevníkov. Výnosy zo vstupného poklesli medziročne v priemere o

41 %. Pandemická situácia tak zvrátila priaznivý vývoj medziročného nárastu priemernej návštevnosti múzeí Košického regiónu medzi rokmi 2018 a 2019 o 2,38%.

7. propagácia a marketing:
 - budovanie a činnosť členských klubov priateľov múzeí a galérií, projektová činnosť – plnenie cieľa hodnotené Komplexnou správou ako výborné;
8. rozvoj ľudských zdrojov:
 - podpora vlastnej mobility expertov napr. vytvárať podmienky na aktívnu participáciu odborných zamestnancov múzeí a galérií na medziinštitucionálnom riešení vedecko-výskumných úloh, účasť na študijných pobytoch, účasť na pracovných rokovaníach a odborných konzultáciách. – cieľ naplnený čiastočne (53%);
9. digitalizácia zbierkových predmetov:
 - spracovanie plánu postupu vytvárania virtuálnych výstav a expozícií využívajúcich výsledky digitalizácie zbierkových predmetov – cieľ splnený nedostatočne (19%);
 - spracovanie koncepcie využívania digitálnych médií pre výchovno-vzdelávacie, relaxačno-vzdelávacie a propagačné programy múzeí a galérií v SR – cieľ splnený nedostatočne.

4 SWOT Analýza múzeí a galérií Košického regiónu

Dáta a informácie potrebné pre realizáciu SWOT analýzy boli získané dotazovaním, metódou rozhovoru, štúdiom výročných správ múzeí a galérií Košického regiónu, štúdiom relevantných vedeckých monografií z danej problematiky, výročnej správy medzinárodného združenia múzeí MASS Action, štúdiom relevantných vedeckých štúdií v indexovaných vedeckých časopisoch, odporúčaní OECD k predmetnej problematike.

4.1 STRENGTHS – Silné stránky

- pomerne silná značka mestských múzeí a galérií, ktoré majú vybudované meno v spoločnosti;
- pomerne vysoká návštevnosť;
- dlhoročná tradícia;
- vedomosti odborných pracovníkov;
- know how pracovníkov vo vedení;
- vlastníctvo bohatého a unikátneho zbierkového fondu a umeleckých expozícií,
- publikačná činnosť;
- výhodná poloha jednotlivých múzeí a galérií;
- spolupráca s odbornou verejnosťou;
- obmieňané dočasné výstavy;
- dobre nastavená cenová politika;
- merchandise – ponuka turistických predmetov, darčiekov a publikácií vo všetkých múzeách a galériách Košického regiónu;
- postupné priame zapojenie komunity;
- ponúka autentického zážitku vo virtuálnom svete;
- zdieľanie informácií prostredníctvom zážitku;
- diverzifikácia – príťažlivosť pre rôzne segmenty publika (tiež vnímaná ako slabá stránka);
- význam pre spoločenstvo;
- nárast použitia technológií v prezentácii umenia a kultúrneho dedičstva;
- zdieľanie hodnôt - múzeá môžu budovať komunity medzi ľuďmi so spoločnými záujmami;
- podpora vzdelania;
- interdisciplinárne zameranie zbierok a expozícií;
- múzeá prezentujú objekty, ktoré určujú, kto sme a odkiaľ sme prišli;
- vzdelávanie mimo triedy pre všetky vekové skupiny a záujmy – zážitkové, neformálne, praktické, využívajú sa rôzne spôsoby zážitku;
- múzeá a galérie sú realizátormi komunitného vzdelávania.

4.2 WEAKNESSES – Slabé stránky

- nedostatočné platové ohodnotenie zamestnancov;
- neschopnosť múzeí a galérií prezentovať kultúrny význam svojich obsahov, zbierok a expozícií;
- absencia marketingových stratégií;
- obmedzené zdroje u väčšiny múzeí a galérií Košického regiónu (nielen finančných)– prevalencia reaktívneho prístupu nad proaktívnym;
- ako meradlo efektívnosti sú využívané predovšetkým dáta návštevnosti;
- nevyužívanie ďalších metód hodnotenia efektívnosti múzeí a galérií;
- nedostatočné (alebo obmedzené) financovanie neziskových organizácií;
- nákladná prevádzka múzeí a galérií;
- múzeá a galérie bojujú o návštevníkov s množstvom iných atrakcií;
- múzeá a galérie sú cieľové miesta ťažšie dostupné než obrovské množstvo online príležitostí na vzdelanie a zábavu;

- múzeá a galérie sú časťou verejnosti vnímané ako elitárske a nudné;
- múzeá a galérie nelákajú rozmanité etnické ani sociálno-ekonomické publikum;
- nedostatok rozmanitosti všetkého druhu;
- potenciálni partneri sú zo strany múzeí a galérií často považovaní za konkurenciu;
- múzeá neinvestujú do svojich infraštruktúr (konkrétne zamestnancov) - platov, výhod, profesionálneho rozvoja, pokroku;
- nefunkčná organizačná štruktúra časti múzeí a galérií – prelínanie kompetencií a zodpovednosti zamestnancov;
- nevenovanie pozornosti kontaktnému personálu, nedostatočne zaškolený kontaktný personál;
- nedostatok oddychových zón vo vnútorných i vonkajších priestoroch múzeí a galérií
- nedostatok interaktívnych prvkov a moderných technológií;
- absencia audiosprievodcu vo väčšine múzeí a galérií;
- nesprávny alebo žiadny preklad textov k výstavám do svetových jazykov;
- neschopnosť personálu komunikovať anglicky;
- podcenenie marketingovej komunikácie;
- slabé využívanie propagácie na sociálnych sieťach.

4.3 OPPORTUNITIES – Príležitosti

- vypracovať vzdelávacie programy 21. storočia;
- potenciál múzeí a galérií katalyzovať tvorivé komunity;
- využiť viacdrojové financovanie;
- vytvárať partnerstvá s rôznymi typmi stakeholderov;
- poskytovať vysoko kvalitné programy pre všetky oblasti života;
- udržať relevantné a konkurencieschopné obsahy múzeí a galérií v globalizovanej spoločnosti;
- vytvárať partnerstvá s výskumnými inštitúciami a univerzitami;
- múzeá a galérie sa môžu stať komunitnými centrami – miestami, kde sú vítané debaty o histórii, vede a umení;
- rekonštrukcia múzeí a galérií na miesta kvalitného voľnočasového zážitku pre celú rodinu;
- nárast nového publika;
- interdisciplinárne, hlbšie a efektívnejšie vzdelávanie prostredníctvom zážitku;
- pomoc školám pri vytváraní autentických zážitkov pre študentov;
- integrovať technológiu na vylepšenie tradičných exponátov;
- online vzdelávanie a príležitosti;
- viac regionálnej spolupráce;
- networkingové aktivity s ďalšími kultúrnymi inštitúciami;
- vstup do medzinárodných sietí;
- poskytovanie odborných stáží;
- mobilitné projekty, job shadowing – stáže zamestnancov múzeí a galérií u zahraničných projektových partnerov;
- zapojenie sa do programu Erasmus+;
- akreditácia v rámci programu Erasmus+;
- vypracovanie stratégie brand managementu múzeí a galérií Košického regiónu;
- rozmanitosť druhov múzeí, galérií, zbierok atď.;
- múzeá a galérie majú schopnosť reagovať na virtuálnu dobu – od neosobného kontaktu po potrebu skutočného osobného kontaktu s ľuďmi – poskytovanie skutočných zážitkov v digitálnom veku;
- vo všetkých svojich aktivitách zohľadňovať faktor udržateľnosti a snažiť sa oňho;
- propagovať umenie a kultúrne dedičstvo na sociálnych sieťach;
- záujem angažovaných mladých ľudí o históriu, historické súvislosti a politické dianie;
- pomerne dostupná rozšírená realita v oblasti múzejníctva.

4.4 THREATS – Ohrozenia

- zlé postavenie historických a estetických vied a kultúry v slovenskej spoločnosti;
- zanedbanie vzdelávania v oblasti kultúry;
- konkurencia zo strany substitútov;
- otáznosť finančnej trvalej udržateľnosti;
- nedostatok finančných zdrojov;
- strata individuálnej jedinečnosti;
- zmenšujúca sa základňa sponzorov;
- kultúrny trend: devalvácia / demokratizácia „kurátorstva“;
- pokles verejnej a vládnej podpory;
- úsporné opatrenia samospráv;
- udržiavanie zastaralých modelov;
- nevyhovujúci stav niektorých budov;
- zvyšujúce sa náklady na prevádzku múzeí a galérií;
- znižovanie rozpočtu;
- vďaka digitálnym technológiám sa materiálna kultúra javí ako menej zaujímavá;
- limity Elektronického kontraktačného systému.

5 Identifikácia potrieb múzeí a galérií Košického regiónu

Identifikovanie potrieb profesionálneho prostredia múzeí a galérií Košického regiónu je realizované vzhľadom na nasledovné činnosti/oblasti/aspekty/ciele fungovania organizácie: sieťovanie/networking, efektívnosť a jej meranie, rozvoj publika, budovanie kapacít - capacity building, komunikácia a práca s médiami, tvorba expozície, prepojenie s kreatívnym priemyslom, mobilné a rezidenčné programy, výskum a vývoj, manažment a financovanie, fundraising, sociálne zručnosti - soft skills, marketingová komunikácia, cezhraničná spolupráca, manažment kvality a manažment zmien - zber dát a meranie, mestský rozvoj. Jednotlivé potreby sú formulované ako možné aktivity a stratégie cieleňé na zlepšenie výkonu organizácie.

Sieťovanie – networking

- pracovať so sieťami iných múzeí alebo kultúrnych a spoločenských inštitúcií;
- nadviazať alebo vstúpiť do partnerstiev s inými organizáciami na miestnej úrovni a pravidelne zdieľať svoju stratégiu
- zdieľať informácie a výsledky s partnerskými inštitúciami;
- vstúpiť do medzinárodných sietí a asociácií;
- na tvorbu konzorcií a strategických partnerstiev využiť možnosti programu Erasmus+;
- podporovať partnerstvá s tretím sektorom;
- podporovať dlhodobé a udržateľné partnerstvá;

Efektívnosť a jej meranie

- inkorporovať procesy a metodiky merania efektívnosti ako schopnosti organizácie transformovať vstup na výstupy do činností múzeí a galérií ako legitímnu súčasť v ekonomii kultúry;
- pri meraní efektívnosti inštitúcie zohľadniť jej funkciu, nielen návštevnosť;
- zohľadniť rôzne modely merania efektívnosti múzeí a galérií: metóda DEA (modely BCC a CCR) na meranie relatívnej efektívnosti s vhodným výberom ukazovateľov – faktor veľkosti múzea, faktor rastu, faktor prevádzky, faktor digitalizácie a expozície, faktor rastu zbierky, faktor aktivít (podujatia a výstavy), faktor návštevnosti, faktor príjmov

Rozvoj publika

Múzeá a galérie ako miesta otvorené pre komunitu

- prezentovať sa a operovať ako stredisko združení a miestnych aktérov ochrany a propagácie kultúrneho dedičstva presahujúcim špecifickosť jeho zbierok;
- organizovať tematické kultúrne výstavy alebo iné aktivity, ktoré vytvárajú vzťahy medzi komunitami a v rámci nich;
- zväziť zapojenie znevýhodnených štvrtí a komún;
- mestské múzeá by mohli zväziť organizovanie podporných aktivít do okolitých vidieckych oblastí buď sami, alebo prostredníctvom nadviazania spolupráce alebo sietí s múzeami alebo inými kultúrnymi a nekultúrnymi inštitúciami, ktoré sa tam nachádzajú;
- mobilizovať a čo najviac podporovať dobrovoľníkov;

Návšteva múzea a galérie ako skúsenosť, ktorá podporuje reflexiu a tvorivosť

- zorganizovať návštevu múzea/galérie ako zážitok stimulujúci tvorivosť;
- prispôsobiť informácie rôznym profilom návštevníkov a štýlom učenia;
- podporovať participatívne kurátorstvo a zapojenie komunity do programovania múzeí.

Múzeá a galérie ako katalyzátory uvedomelej a kreatívnej spoločnosti

- vyhľadávať informácie o potrebách vzdelávania a odbornej prípravy špecifických prioritných populácií identifikovaných miestnymi samosprávami;
- osloviť miestne vzdelávacie a školiace inštitúcie, aby spoločne navrhli vzdelávacie aktivity a preskúmali možnosti spoločného financovania;
- na uskutočnenie vzdelávacích programov zväziť interný aj externý priestor.

Podpora kultúrnej rozmanitosti

- vytvárať príležitosti na spájanie a spoluvytváranie spoločenských prostredníctvom výstav a prezentácií so začlenením všetkých typov návštevníkov vrátane ľudí so zdravotným postihnutím;
- osloviť komunity, ktoré tradične nechodia do múzeí, nielen ako budúci návštevníci, ale aj ako potencionálni prispievatelia a dobrovoľníci;
- mobilizovať rozpočty sociálnych služieb na podporu týchto aktivít;
- identifikovať svoj vlastný potenciál inkluzívneho a odborného vzdelávania podľa povahy svojich zbierok, práce a prevádzky.

Budovanie kapacít – Capacity building

- propagovať múzeum a galériu ako umelecké a kreatívne centrum organizovaním pobytových programov pre umelcov, urbanistov, dizajnérov, profesionálov v múzeách a mestských aktivistov;
- posúdiť vlastný potenciál pre vzdelávanie a odbornú prípravu podľa charakteru zbierok, práce a činnosti.

Komunikácia a PR

- budovať silnú identitu inštitúcie určenej z misie a poslania múzea/galérie;
- prehodnotiť súčasnú vizuálnu identitu inštitúcie, príp. implementovať zmeny – jednotný vizuál propagačných materiálov, pozvánok, emailovej komunikácie, informačných a orientačných materiálov a prvkov umiestňovaných na webovú stránku a sociálne siete;
- vytvoriť obsah na aktuálne najpoužívanejších sociálnych sieťach;
- pracovať na vzťahoch s miestnymi médiami;
- v rámci direct mailingu oslovujúceho média pravidelne aktualizovať mailový zoznam prijímateľov a obohacovať ho o nové kontakty;
- v rámci event marketingu reagovať na podnety návštevníkov a pripravovať atraktívne podujatia pre rôzne cieľové skupiny.

Tvorba expozície

- zväziť neskoré otváracie hodiny, aby sa využil potenciál múzea prispieť k nočnej ekonomike oblasti a regiónu;
- prispôsobiť vybrané priestory inštitúcie tak, aby uľahčili prístup miestnym obyvateľom a turistom, a to aj mimo bežných otváracích hodín.
- vytvoriť flexibilnejšie vnútorné priestory, ktoré vyhovujú rôznym typom zážitkov, workshopov a výstav.
- zväziť úsporné a efektívne spôsoby prepojenia expozície a priestoru múzea/galérie – napr. napríklad vhodné sedenie, hry zadarmo, zážitkové kútiky.

Prepojenie s kreatívnym priemyslom

- zosúladiť školiace, inovačné, startupové a vývojové služby s podporou kreatívneho podnikania;
- určiť odvetvia miestnej ekonomiky, ktoré môžu využívať umelecké, vedecké a iné zdroje v kooperácii s múzeom/galeriou;
- zjednodušiť používanie zbierok umelcami, remeselníkmi, dizajnérm, malými a strednými podnikmi a inými firmami;
- zúčastňovať sa na miestnych iniciatívach, ktoré poskytujú inovácie, startupy a podporu rozvoja podnikania pre malé a stredné podniky, podnikateľov a kreatívnych aktérov.

Mobilitné a rezidenčné programy

- podpora kreatívneho talentu, výskumného potenciálu a zručností zamestnancov múzeí a galérií prostredníctvom domácich a zahraničných mobilit a rezidencií;

- príprava projektových zámerov v rámci schém zameraných na krátkodobé a dlhodobé mobility a rezidenčné pobyty.

Výskum a vývoj

Spolupráca s firmami a výskumnými a vzdelávacími inštitúciami na podpore inovácií

- vystupovať a prezentovať sa ako centrum zdrojov pre hospodárske subjekty (podnikateľov, dizajnérov, remeselníkov, malé a stredné podniky);
- usporiadať konkrétne ukážky svojich zbierok a archívov takým spôsobom, aby hospodárske subjekty a ďalšie zainteresované strany mohli ťažiť z poznatkov zhromaždených v múzeu. To v konečnom dôsledku vedie k efektívnemu spravovaniu múzejných archívov, ktoré súvisia s vedeckým, technologickým, ekonomickým a sociálnym zázemím oblasti;
- poskytnúť otvorené priestory pre spoluprácu, sieťové príležitosti a prispôbte infraštruktúru na účely výmeny znalostí;
- venovať sa problematike oblasti práv duševného vlastníctva múzea;
- identifikovať nové produkty alebo digitálne nástroje, ktoré sú predmetom ochrany duševného vlastníctva;
- vypracovať stratégiu pre označenie lokálnych výrobkov výrobky, chrániť tradičné výrobné systémy a prispieť k rozvoju primeraných rámcov na ochranu práv duševného vlastníctva v súvislosti s kultúrnymi prejavmi spoločnosti;
- organizovať pravidelné školenia svojich administratívnych a technických pracovníkov o ochrane a systéme aktualizácií informácií v archívoch;
- vytvoriť výskumné skupiny pre výskum a zdieľanie výsledkov výskumu.

Manažment a financovanie

- identifikovať náklady, ktoré je možné zdieľať a spoločne financovať s inými múzeami/galériami alebo partnermi;
- ak je to možné, zdieľať niektoré vstupy a zdroje s inými kultúrnymi alebo miestnymi vládami inštitúciami, počnúc hlavne funkciami back office;
- vytvárať a podporovať interdisciplinárne štruktúry vo vnútri múzea/galérie a podporovať spoločné zariadenia naprieč jeho oddeleniami s cieľom ich podpory.

Fundraising

- vytvoriť pracovnú pozíciu/vymedziť pracovnú náplň pre kontakt, oslovovanie a kooperáciu s ekonomickými aktérmi (podnikateľmi, dizajnérm, remeselníkmi, malými a strednými podnikmi);
- využiť príležitosť spolupráce s ekonomickými aktérmi na mobilizáciu nových sponzorstiev;
- navrhnuť zodpovedný rozpočet a plánovať viaczdrojové financovanie využívajúce nielen tradičné múzejné/galerijné zdroje na realizáciu širokej škály programov;
- použiť nové zdroje financovania využívajúce rozpočty sociálnej starostlivosti, charitatívnych organizácií, nadácií a sponzorov zo súkromného sektoru.

Sociálne zručnosti – Soft skills

- budovať kompetencie a zručnosti zamestnancov pre vykonávanie vzdelávacích, kurátorských a ďalších činností;
- vyškoliť zamestnancov v porozumení strategického prístupu inkluzívneho konceptu rozvoja publika; a v práci s partnermi z rôznych sektorov.

Marketingová komunikácia

- pravidelne spolupracovať s gastrosektorom, bytovacím priemyslom a miestnymi kultúrnymi inštitúciami na oslovení a prilákaní rôznorodého publika;

- uvažovať o možnostiach spolupráce a synergie s inými miestnymi kultúrnymi inštitúciami a podujatiami;
- Propagovať múzeá a galérie nielen ako miesta expozícií, ale aj ako stály zdroj rozmanitých aktivít, ktoré prispievajú k miestnemu kolektívnemu well-beingu.

Cezhraničná spolupráca

- angažovať sa v partnerstvách spadajúcich do cezhraničnej medziinštitucionálnej spolupráce;
- kooperovať s partnerskými organizáciami na rozvoji cezhraničného profesionálneho múzejného a galerijného prostredia;
- absolvovať aktivity job shadowingu pre vzájomné získanie know how v oblastiach múzejných a galerijných služieb, manažmentu kvality.

Manažment kvality a manažment zmien – zber dát a meranie

- prehodnotiť vlastnú agendu a časové harmonogramy berúc do úvahy zhromaždené údaje o správaní návštevníkov a turistov;
- vyhľadávať informácie o trendoch regionálneho a lokálneho rozvoja, o populačných zmenách a trendoch cestovného ruchu a interne ich rozširovať medzi svoje rôzne organizačné jednotky a oddelenia.

Mestský rozvoj

- participovať v multidisciplinárnych tímoch alebo ich iniciovať s cieľom definovať mestský dizajn a využitie verejného priestoru v okolí múzea;
- zvážiť možnosti spravovať okolitú kultúrnu a prírodnú krajinu (námestia, záhrady, parky atď.) ako rozšírenie múzea do miestnej mestskej štruktúry.

6. Zhrnutie

Mapovanie potrieb profesionálneho prostredia múzeí a galérií Košického regiónu vychádza zo strategických dokumentov týchto typov organizácií, výročných správ a prieskumu formou osobných rozhovorov s odborníkmi a aktérmi daného prostredia. V rámci realizácie SWOT analýzy sú konfrontované tri prístupy:

Prístup I. – systém vertikálnej štruktúry odborných činností zadefinovaných v Stratégii rozvoja múzeí a galérií Slovenskej republiky, legislatívou i zriaďovacími dokumentmi. V rámci tejto dokumentácie sú vymedzené nasledovné činnosti múzeí a galérií: expozičná a výstavná činnosť, budovanie a odborná správa zbierkového fondu, vedeckovýskumná činnosť, vzdelávacia činnosť, sprievodné podujatia a podujatia prezentačnej činnosti, propagácia a marketing, rozvoj ľudských zdrojov, digitalizácia zbierkových predmetov.

Prístup II. – systém horizontálnej taxonomie aspektov/ciel'ov/ukazovateľ'ov výkonu podniku - meranie efektívnosti, sieťovanie (networking), budovanie kapacít (capacity building), PR, viacdrojové financovanie (fundraising), tvorba expozície, mobilitné a rezidenčné programy, vzdelávanie a rozvoj zamestnancov, cezhraničné služby (cross-border services), manažment kvality (quality management)

Prístup III. – redefinovanie konceptu misie múzea a galérie nasledovne:

- múzeá a galérie Košického regiónu ako aktívni aktéri skúmajúci a napŕňajúci potreby komunit;
- múzeá a galérie Košického regiónu ako efektívne organizácie využívajúce variabilné a dostatočné zdroje a prostriedky (nielen finančné);
- múzeá a galérie Košického regiónu ako sociálni a kreatívni aktéri presadzujúci koncept demokratickej spoločnosti, vedomostnej spoločnosti a aktívneho občianstva.

Konfrontácia daných prístupov vyústila do identifikovania konkrétnych potrieb pre zlepšenie a modernizáciu profesionálneho prostredia múzeí a galérií Košického regiónu. Identifikácia týchto potrieb múzeí a galérií Košického regiónu je zacielená na rozvoj lokálnych komunit Košického regiónu i návštevníkov vo všeobecnosti.

Vo všetkých formulovaných potrebách sú pritom zohľadňované nasledovné koncepty:

- koncept vedomostnej a učiacej sa spoločnosti;
- koncept otvorenej spoločnosti;
- koncept aktívneho občianstva

Všetky identifikované potreby sú zároveň formulované v súlade s nasledovnými princípmi:

- princíp rodovej rovnosti;
- princíp jednoty v rozmanitosti;
- princíp historického vedomia - Národ, ktorý zabúda na minulosť, nemá ani žiadnu budúcnosť;
- princíp úcty k lokálnemu v globalizovanej realite;

Jednotlivé návrhy vychádzajú aj z nasledovných priorít, ktoré sú zadefinované v rámci EU dokumentácie k novému programovaciemu obdobiu 2021 - 2027:

- priorita sociálnej inklúzie;
- priorita ekologických riešení;
- priorita hybridných riešení vzdelávacích a prezentačných aktivít - kombinácia hands-on a virtuálnych riešení;
- priorita rozvoja soft skills
- priorita rozvoja prierezových zručností;
- priorita rozvoja digitálnej gramotnosti.

Jednotlivé návrhy pritom plne zohľadňujú charakter múzeí a galérií Košického regiónu, ich špecifiká a možnosti. Jednotlivé potreby a návrhy sú sformulované tak, aby implementácia zmien bola možná ako na úrovni mestských múzeí/galérií, tak aj na úrovni nezávislých múzeí/galérií i malých obecných múzeí/galérií.

Bibliografické zdroje

Publikácie

1. Hein, George E. 2006. *Museum Education*. In: S. MacDonald, *A Companion to Museum Studies*. Oxford: Blackwell Publishing.
2. Jacobsen, J.W, Roberts, L., Ellis, D., Hein, G., Baum, L. 2019. *Assessing Museum Impact: From Theory to Practice*. Summary Report
3. Šebová, M., Malatinec, T. 2018. *Reflexie kultúry – Sú múzea na Slovensku efektívne?*. Bratislava: Národné osvetové centrum

Strategické dokumenty

4. *Culture and Local Development: Maximizing the Impact – Guidelines for Local Governments, Communities and Museums*. OECD – ICOM. 2019
5. Komplexná správa o stave realizácie Stratégie rozvoja múzeí a galérií v Slovenskej republike v rokoch 2013 – 2018
6. Koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030) MASTER PLAN
7. Mapping a Strategy for the Museum Field. Museums, Inc. 2013

Výročné správy

8. Správa o činnosti Východoslovenského múzea v Košiciach za rok 2019
9. Správa o činnosti Slovenského technického múzea za rok 2020
10. Správa o činnosti Východoslovenskej galérie za rok 2020
11. Správa o činnosti Banického múzea v Rožňave za rok 2020
12. Správa o činnosti Múzea a Kultúrneho centra južného Zemplína v Trebišove za rok 2019
13. Správa o činnosti Zemplínskeho múzea za rok 2020
14. Správa o činnosti Múzea Vojtecha Löfflera za rok 2020

Web stránky

www.alexandereckerdt.sk
www.banmuz.sk
www.culturegov.sk
www.diggallery.sk
www.divebuki.sk
www.gus.sk
www.hotelmuza.sk
www.lofflermuzeum.sk
www.makeup.tumblr.com
www.sorger.sk/
www.sopagallery.sk
www.suvke.sk
www.vkjb.sk
www.vsg.sk/